

Karjala-opintoja englanniksi Joensuun yliopistossa

Suomen ja Venäjän raja-alueen yhteiskuntakehityksen ja kulttuurien vuorovaikutuksen tutkimus eurooppalaisessa kontekstissa on strategian mukaan yksi Joensuun yliopiston vahvuusalueita. Emme kuitenkaan keskity pelkästään Karjalan tasavaltaan, vaan kiinnitämme huomiota myös esim. Pietarin alueeseen. Yliopiston rooli on hyvin tärkeä kehitettäessä Joensuuhun raja- ja lähi-alueosaamisen kansallista ja kansainvälistä keskittymää, mikä merkitsee sitä, että toiminta-alue ulottuu koko Luoteis-Venäjälle. Lisäksi yliopisto on sitoutunut itäisen Suomen kehittämiseen, joten otamme toiminnassamme huomioon tietysti myös Suomen Etelä- ja Pohjois-Karjalat. Joensuuhun on muutenkin laajimman yhtenäisen Suomenpuoleisen Karjalan keskuspaikka.

Eri Karjaloihin ja laajemmin Luoteis-Venäjän alueeseen liittyvän tutkimuksen ja osaamisen pohjalta ponnistaa myös *Karelia, Russia and the Baltic Area* -ohjelma. Se on yliopiston humanistisessa tiedekunnassa toimiva englanninkielinen, monitieteinen opetusohjelma, jota koordinoi historian laitos. Kansainvälinen Suomea ja sen lähialueita esittelevä *Area studies* -ohjelma sai alkunsa pienimuotoisena jo pian Neuvostoliiton hajoamisen jälkitunnelmissa vuonna 1992. Ohjelmassa on tähän mennessä opiskellut satoja suomalaisia ja ulkomaalaisia vaihto-opiskelijoita yli 20:sta maasta. Kurseille on lisäksi osallistunut aktiivisesti sellaisia ulkomaalaisia opiskelijoita, jotka ovat kirjoilla jossain muussa Joensuun yliopiston seitsemästä kansainvälisestä ohjelmasta. Valtaosa opiskelijoista on tulleet EU-maista, entisen Itä-Euroopan alueelta ja Pohjois-Amerikasta. Vuosien varrella ohjelmassam-

me on opiskellut nuoria niinkin eksoottisista maista kuten Japani, Etelä-Korea sekä Meksiko.

Kansainväliset opetusohjelmat mahdollistavat yliopiston eri laitosten osallistumisen kansainväliseen opiskelijavaihtoon. Joensuun yliopisto tarvitsee kansainvälisesti kiinnostavia ohjelmia, koska opiskelijavaihto perustuu usein vastavuoroisuuteen. Näin ollen suomalaisille opiskelijoille avautuu opiskelupaikkoja ulkomaalaisissa yliopistoissa. Koska opetusryhmät ovat integroituja, ohjelman kurssien kuunteleminen on hyvä ja edullinen tapa aloittaa kansainvälistyminen jo kotimaassa. Ohjelman kurssit eivät muodosta mitään arvosanaa, vaan opiskelijat voivat joustavasti käyttää opintosuorituksiaan korvaavuuksina tavoitetutkinnoissaan. Opintojaksot ovat avoimia kaikille kiinnostuneille. Lisäksi vaihto-opiskelijat voivat erillisestä hakemuksesta saada opinto-oikeuden *Russian Studies* -alaohjelmaan, joka tarjoaa venäjän kielen ja kulttuurin opetusta aiemmin venäjää opiskelleille.

Karelia, Russia and the Baltic Area -ohjelmassa on selkeä humanistis-yhteiskuntatieteellinen painotus. Suuri osa opettajista on Joensuun yliopiston henkilökuntaa. Ohjelmaan kutsutaan lisäksi vuosittain vaihtuva määrä suomalaisia ja ulkomaalaisia vierailuvia luennoitsijoita. Vuosien saatossa heitä on tullut lähinnä Yhdysvalloista, Venäjältä sekä Baltian maista. Ohjelma sisältää runsaasti valinnaisia kursseja, mutta sen koossa pitävänä voimana on koko lukuvuoden kestävä monipuolinen *Finland/Karelia between East and West* -seminaari. Sen Karjala-osiossa Joensuun yliopistoon kuuluvan Karjalan tutkimuslaitoksen henkilökunta luennoi omien tutkimusprojektiensa tu-

loksista. Karjala-teemat vaihtelevat etnisistä vähemmistöistä, ta- loudesta ja kansalaisaktiivisuudesta aina nuorisokulttuuriin ja musiikkielämään.

Karjala on ollut myös ohjelman useiden luentokurssien aiheena. Kurseja, jotka ovat enimmäkseen 20 tunnin laajuisia, on tarjottu mm. Karjalan historiasta, uskonnollisesta elämästä, Kalevalasta sekä Amerikan ja Kanadan suomalaisten muuttoliikkeestä Venäjän Karjalaan. Kuluvana keväänä ohjelmassa on ollut *Ikkunoita karjalaiseen kulttuuriin* -kurssi sekä Karjalan sota- ja väestöhistorian erikoiskurssit. Karjalan ja Luoteis-Venäjän alue maantieteeseen ja -talouteen (Gateway) liittyviä opintojaksoja on kuluvana lukuvuonna tarjottu yhteistyössä yliopistomme *Human Geography* -maisteriohjelman ja Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun *International Business* -koulutusohjelman kanssa.

Jottei oppi jäisi pelkästään teorian asteelle, *Karelia, Russia and the Baltic Area* -ohjelma on tarjonnut viikon pituisia opastettuja opintomatkoja mm. Petroskoihin, Pietariin ja muualle Luoteis-Venäjälle. Lisäksi osaan luentokursseista on kuulunut päivän ekskursioita lähinnä EU:n itäisimpään kolkkaan, Ilomantsiin. Opintomatkat ovat osoittautuneet hyödyllisiksi ja niillä voidaan parhaimmillaan sanoa olleen laajempaakin vaikutusta. Eräät ulkomaalaiset vaihto-opiskelijat ovat jatkaneet opintojaan Petroskoissa opiskeltuaan ensin lukukauden tai -vuoden Joensuussa. Niin ikään ovat jotkut ulkomaalaiset opiskelijat opintomatkoiltaan palattuaan valinneet Karjalan tutkielmiansa aiheeksi.

Pasi Tuunainen